

Κατανόηση προφορικού λόγου

Επίπεδο Β´

Τρίτη διδακτική πρόταση –θεατρική παράσταση

Ενδεικτική διάρκεια:	αρκετές διδακτικές ώρες
Ομάδα-στόχος:	μαθητές Β´ επιπέδου
Διδακτικός στόχος:	κατανόηση θεατρικού έργου (ο βασιλιάς των ζώων)
Στρατηγικές:	<i>προβλέψεις, προσοχή (γενική+επιλεκτική), συνεργασία, αξιοποίηση συμφραζομένων, χρήση παραγλωσσικών στοιχείων (μιμητική, χειρονομίες), χρήση αισθήσεων ή κίνησης, σημειώσεις, περίληψη, διαμεσολάβηση</i>
Υλικό:	1 φωτοτυπία ανά μαθητή με τη δραστηριότητα ΝΑΙ-ΟΧΙ 1 φωτοτυπία ανά μαθητή με το κείμενο
Ενσωμάτωση δραστηριοτήτων:	παραγωγή προφορικού λόγου, παραγωγή γραπτού λόγου, κατανόηση γραπτού λόγου

Πορεία διδασκαλίας

Προετοιμασία για τη δραστηριότητα

Ο δάσκαλος δίνει σε έξι μαθητές το κείμενο (βλ. φύλλο δραστηριοτήτων) και τους ζητάει να παίξουν ένα μικρό σκετσάκι στην τάξη μετά από κάποιο διάστημα. Οι έξι μαθητές που αναλαμβάνουν να υποδυθούν κάποιο ρόλο κάνουν εξάσκηση στην παραγωγή προφορικού λόγου (**Συνεργασία**).

Λόγω του ότι μάλλον δεν θα είναι εύκολο να μάθουν τα παιδιά το ρόλο τους από έξω είναι δυνατό να τον διαβάσουν. Είναι σημαντικό ωστόσο ακόμα και στην περίπτωση της ανάγνωσης ο δάσκαλος να τους δώσει λεπτομέρειες σχετικά με το ύφος/κινήσεις/χειρονομίες (**Αξιοποίηση παραγλωσσικών στοιχείων**) που θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν.

Η υπόλοιπη τάξη θα είναι το ακροατήριο. Προκειμένου να φαίνεται ποιο ζώο υποδύεται ο κάθε μαθητής, αν δεν υπάρχει η δυνατότητα ανάλογης

ενδυμασίας, ο δάσκαλος μπορεί να γράψει σε χαρτί τα ζώα που συμμετέχουν και να το έχουν οι μαθητές πάνω τους έτσι ώστε οι συμμαθητές τους να βλέπουν το ρόλο που υποδύονται (Χρήση αισθήσεων ή κίνησης).

Δραστηριότητα πριν από την ακρόαση

Πριν την έναρξη του θεατρικού που έχουν ετοιμάσει οι 6 μαθητές ο δάσκαλος ή κάποιος από τους μικρούς ηθοποιούς εξηγεί στους υπόλοιπους μαθητές ότι πρόκειται να δουν ένα απόσπασμα από ένα θεατρικό έργο. Αναφέρουν τη γενική υπόθεση του έργου και αφηγούνται σε γενικές γραμμές τι συμβαίνει στο απόσπασμα που πρόκειται να δραματοποιήσουν όπου τα ζώα συγκεντρώθηκαν για να εκλέξουν βασιλιά. Αυτός που αναλαμβάνει να αφηγηθεί την ιστορία ενημερώνει το ακροατήριο ότι θα αναφέρει κάποια σημεία λανθασμένα με στόχο οι μαθητές στη συνέχεια να εντοπίσουν αυτά τα σημεία κατά την ακρόαση του κειμένου (Προσοχή γενική-επιλεκτική). Αναφέρονται τα ζώα που παίρνουν μέρος στο θεατρικό και ο δάσκαλος ζητάει από τους μαθητές της τάξης να περιγράψουν το χαρακτήρα του κάθε ζώου που συμμετέχει. (Ακόμα και αν αναφερθούν χαρακτήρες που δε συμμετέχουν στο έργο στο πλαίσιο της παραπλάνησης των μαθητών, οι μαθητές θα πρέπει να περιγράψουν όπως φαντάζονται όλους τους χαρακτήρες του έργου που αναφέρονται-(Προβλέψεις) Η περιγραφή μπορεί να γίνει είτε προφορικά, οπότε οι μαθητές θα ασκηθούν στην παραγωγή προφορικού λόγου, είτε γραπτά όποτε θα ασκηθούν στην παραγωγή γραπτού λόγου.

Εναλλακτικά οι μαθητές που ανέλαβαν να παρουσιάσουν την υπόθεση του έργου στην τάξη μπορούν, αντί να την εξηγήσουν στους συμμαθητές τους προφορικά, να το κάνουν γραπτά δίνοντάς τους μια περίληψη (Περίληψη), όπως συμβαίνει και στην πραγματικότητα στα θεατρικά έργα. Πολύ συχνά υπάρχει πρόγραμμα που αναφέρει την περίληψη και άλλες πληροφορίες για το έργο.

Δραστηριότητες κατά την ακρόαση του κειμένου

Ακολουθεί το σκετς. Κατά τη διάρκεια της ακρόασης, οι μαθητές που είναι το κοινό προσέχουν την πλοκή του έργου με στόχο (Προσοχή) α) να εντοπίσουν τα λάθη της ιστορία που αναφέρθηκαν (επιλεκτική προσοχή) και β) να κατανοήσουν τα γενικά σημεία της ιστορίας (γενική προσοχή) και να

εξακριβώσουν κατά πόσο οι **προβλέψεις (Προβλέψεις)** που είχαν κάνει σχετικά με τους χαρακτήρες των ζώων πριν την ακρόαση του κειμένου είναι σωστές.

Ξαναπαίζεται το σκετσάκι, ενώ η τάξη έχει χωριστεί σε δύο ομάδες. Κάθε μαθητής της πρώτης ομάδας θα αναλάβει να παρακολουθεί ένα χαρακτήρα ζώου και να καταγράψει από ποια στοιχεία της ομιλίας του (γλωσσικά ή όχι) προκύπτει ο χαρακτήρας του (**Σημειώσεις**). Μ' αυτή την άσκηση θα διαπιστώσουν επίσης και τη σημασία των παραγλωσσικών στοιχείων (**Αξιοποίηση παραγλωσσικών στοιχείων**). Ακολουθεί σχετική συζήτηση (παραγωγή προφορικού λόγου).

Οι μαθητές της δεύτερης ομάδας αναλαμβάνουν όλες τις πληροφορίες που θα τους βοηθήσουν να κατανοήσουν τη σημασία λέξεων που τους έχει δώσει ο δάσκαλος. Έτσι θα ασκηθούν στη στρατηγική της χρήσης των συμφραζομένων (**Αξιοποίηση συμφραζομένων**). Στη συνέχεια θα προσπαθήσουν, όσες κατάφεραν να κατανοήσουν, να τις εξηγήσουν στους μαθητές τους (**Διαμεσολάβηση**) (παραγωγή προφορικού λόγου)

Στη συνέχεια ο δάσκαλος, αν έχει το χρόνο, μπορεί να τους δώσει μια άσκηση για να σημειώσουν σε πίνακα αν είναι σωστές ή λάθος κάποιες προτάσεις σύμφωνα με την πλοκή του θεατρικού που παρακολούθησαν (**Προσοχή επιλεκτική**) (φύλλο δραστηριοτήτων μαθητή).

Μετά τη διόρθωση της άσκησης, ακολουθεί συζήτηση για τη συνέχιση του έργου. Ο δάσκαλος αναθέτει σε κάποιους από τους μαθητές να γράψουν τη συνέχεια (παραγωγή γραπτού λόγου) και σε κάποιους άλλους να παίξουν (**Συνεργασία**). Έτσι μπορεί να οργανωθεί ακόμα και project και να γίνει θεατρικό στο τέλος της χρονιάς που θα παιχτεί.

Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας διδασκαλίας της κατανόησης προφορικού λόγου, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία κυκλικά να αναπτύξουν και τις τέσσερις γλωσσικές δεξιότητες αναλαμβάνοντας διαφορετικούς ρόλους. Πιο συγκεκριμένα, αναπτύσσεται η παραγωγή προφορικού λόγου από τους ηθοποιούς, η παραγωγή γραπτού λόγου από τους σεναριογράφους, η κατανόηση προφορικού λόγου από το κοινό και η κατανόηση γραπτού λόγου από τους ηθοποιούς που θα πρέπει να διαβάσουν το σενάριο.

Φύλλο δραστηριοτήτων για το μαθητή

Άσκηση 1

Μπορείτε να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με έναν σταυρό κάτω από ΝΑΙ δίπλα στις προτάσεις που συμφωνούν με την πλοκή του έργου που μόλις παρακολουθήσατε και κάτω από το ΟΧΙ δίπλα στις προτάσεις που δε συμφωνούν;

ΠΡΟΣΞΕΤΕ: Οι σταυροί που πρέπει να βάλετε είναι 9.

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Το λιοντάρι πιστεύει ότι είναι ο καταλληλότερος βασιλιάς γιατί είναι ο δυνατότερος από όλους.		
Ο λαγός θεωρεί τον εαυτό του τον καταλληλότερο βασιλιά επειδή είναι ο πιο έξυπνος και καταφέρνει να επιβιώσει παρόλο που είναι ο πιο αδύνατος		
Η αλεπού κοροϊδεύει το λαγό επειδή είναι αδύνατος		
Ο σκύλος συμφωνεί ότι βασιλιάς πρέπει να είναι ο πιο έξυπνος και γι' αυτό υποστηρίζει την υποψηφιότητά του λαγού		
Ο σκύλος πιστεύει ότι ο άνθρωπος τον επέλεξε για φύλακά του επειδή είναι το πιο έξυπνο ζώο.		
Ο λύκος ρωτάει τον σκύλο γιατί έχει το λουρί στο λαιμό του επειδή τον βλέπει για πρώτη φορά		
Η αλεπού προβάλλει τον εαυτό της για βασίλισσα επειδή είναι το πιο όμορφο ζώο από όλα		
Ο γάτος καταγγέλλει τη στάση της αλεπούς να υποστηρίζει την υποψηφιότητα του λιονταριού για βασιλιά		
Ο γάτος επιμένει ότι ο ίδιος είναι ο καταλληλότερος βασιλιάς		
Ο ελέφαντας αποφασίζει ότι βασιλιάς πρέπει να γίνει το λιοντάρι		

Κείμενο

- ΛΙΟΝΤΑΡΙ Περιμένουμε κανέναν άλλον κυρά Αλεπού;
- ΑΛΕΠΟΥ Εγώ μια φορά όσους βρήκα τους ειδοποίησα. Α να και ο ελέφαντας.
- ΕΛΕΦΑΝΤΑΣ Καλημέρα σε όλους σας.
- ΟΛΟΙ Καλημέρα, κύριε Ελέφαντα!
- ΛΙΟΝΤΑΡΙ Τώρα, σίγουρα μπορούμε να αρχίσουμε. Λοιπόν! Ο λόγος, που σας κάλεσε όλους εδώ η κυρία Μάρω σας είναι γνωστός. Πρέπει να εκλέξουμε έναν από όλους μας για βασιλιά. Προτείνω να διαλέξουμε τον δυνατότερο...
- ΛΑΓΟΣ Και, γιατί παρακαλώ, τον δυνατότερο; Διαφωνώ! Ένας βασιλιάς χρειάζεται να είναι δίκαιος και έξυπνος.
- ΑΛΕΠΟΥ Τι λες βρε λαγέ. Και θα μας αποδείξεις ότι εσύ είσαι ο εξυπνότερος;
- ΛΑΓΟΣ Βεβαίως και αμέσως μάλιστα! Είμαι ή δεν είμαι το πιο αδύνατο ζώο από όλους σας;
- ΛΙΟΝΤΑΡΙ Αυτό δε χρειάζεται απάντηση κυρ λαγέ!
- ΛΑΓΟΣ Αφού λοιπόν είμαι το πιο αδύνατο ζωάκι πώς καταφέρνω και είμαι ακόμα ζωντανός; Θα απαντήσω εγώ! Επειδή σας ξεφεύγω με την εξυπνάδα μου. *(ακούγεται δυνατό γάβγισμα σκύλου)*
- ΛΑΓΟΣ Διαμαρτύρομαι εντόνως! Ο σκύλος με γάβγισε.
- ΣΚΥΛΟΣ Σκύλος είμαι και γαβγίζω. Δικαίωμά μου.
- ΛΙΟΝΤΑΡΙ Συνέχισε σε παρακαλώ.
- ΛΑΓΟΣ: Να συνεχίσω.... Δεύτερον, αυτό που έλεγα περί δικαίου.... *Με φόβο ενώ ακούγεται το δυνατό γάβγισμα του σκύλου*

ΣΚΥΛΟΣ Γαβ, γαβ, γαβ
ΛΑΓΟΣ Μα με γγγγγαβγίζει!
ΛΙΟΝΤΑΡΙ Συνέχισε και σταμάτα να τραυλίζεις.
ΛΑΓΟΣ Άμα φοβάσαι, τρτρτρ-τραυλίζεις
ΑΛΕΠΟΥ Και θέλεις βρε χαμένε, να κάνουμε έναν τραυλό για βασιλιά;
ΛΑΓΟΣ Εγώ διαμαρτύρομαι και αποχωρώ.
ΕΛΕΦΑΝΤΑΣ Δεν έπρεπε να τον τρομάξεις, τον κακομοίρη, βρε σκύλε.
ΣΚΥΛΟΣ Εγώ φταίω; Κουνήθηκα εγώ απ' τη θέση μου; Εγώ μόνο γαβ γαβ έκανα. Παρόλα αυτά εγώ συμφωνώ μαζί του πως πρέπει να διαλέξουμε τον πιο έξυπνο. Και βάσει αυτού, θέτω υποψηφιότητα! Ως γνωστόν, είμαι ο μόνος από όλους σας, που κάνω παρέα με τον άνθρωπο, κι αυτό επειδή με θεωρεί το πιο έξυπνο ζώο και με βάζει να φυλάω τις κότες του, απ' την κυρά Μάρω από δω, και τα πρόβατά του, απ' τον κύρΛύκο από κει! Έχω δίκιο, κυρ λύκο;
ΛΥΚΟΣ Αυτό το λουρί, γιατί το φοράς στο λαιμό σου;
ΣΚΥΛΟΣ Ε;
ΑΛΕΠΟΥ Ε;
ΣΚΥΛΟΣ Για να με δένει το αφεντικό μου, λύκε.
ΛΥΚΟΣ Και θέλεις βρε άθλιε, να κάνουμε βασιλιά έναν, που πουλήθηκε δούλος στον άνθρωπο, για ένα ξεροκόμματο; Ξέρεις βρε ποιος είναι ο μεγάλος εχθρός όλων μας; Ο άνθρωπος! Και τολμάς να μιλάς ξεπουλημένε; Εδώ δεν τολμάω να βάλω υποψηφιότητα εγώ, που φυλάς ή δε φυλάς τα αρνιά, εγώ στα αρπάζω! Και τόλμησες εσύ;
ΑΛΕΠΟΥ Για βασιλιά μιλάμε εδώ, δεν μιλάμε για δούλο και συνεργάτη του εχθρού! Εγώ αγαπητά συνζώα, δεν θα μιλήσω για τον εαυτό μου, ούτε θα εκθέσω τα χαρίσματά μου, όπως η ωραία μου ουρά, η ωραιότατη γούνα μου, η πασίγνωστη έξυπνάδα μου και άλλα πολλά. Διότι, παραιτούμαι υπέρ του Λέοντα! Τα χαρίσματά του τα ξέρετε όλοι σας. Διαθέτει καταρχήν την σπάνιας ομορφιάς χαιίτη, φουντωτή, φουντωτή! Διαθέτει επιπλέον, μια καταπληκτική ουρά με μια

- κομψή φουντίτσα, που ανασηκώνεται με χάρη βασιλική. Η ευαισθησία του στους αδύνατους γνωστή, θα έλεγα πάλι, βασιλική, άρα μας ταιριάζει για βασιλιάς!
- ΓΑΤΟΣ Μια στιγμή παρακαλώ! Τι γίνεται εδώ πέρα; Κυρά Μάρω, το θεωρώ απολύτως ύποπτο να παίρνεις το λόγο και να μας λες τις χάρες του Λιονταριού. «Έχει μια ουρίτσα με μια κομψή φουντίτσα»! Στο κάτω, κάτω αν ο λόγος γίνεται για ουρές, κανείς δεν έχει πιο παιχνιδιάρικη ουρά απ' τη δική μου!
- ΣΚΥΛΟΣ Γαβ, γαβ, γαβ, γαβ
- ΓΑΤΟΣ Μη γαβγίζεις σε μένα, γιατί σου ξεσκίζω τη μούρη μέχρι να πεις κύμινο!
- ΕΛΕΦΑΝΤΑΣ Ησυχάστε παρακαλώ, και μην τσακώνεστε!
- ΓΑΤΟΣ Μα να κάνει γαβ σε μένα κύριε, Ελέφαντα; Με προσβάλλει, πως να το κάνουμε! Θίγεται το γατιλίκι μου.
- ΕΛΕΦΑΝΤΑΣ Παρακαλώ! Μην εκτρέπετε την κατάσταση. Επιτρέψτε μου, να πάρω το λόγο.... Είναι προφανές πως ο βασιλιάς πρέπει να είναι γενναίος, έξυπνος και να διαθέτει κύρος. Αυτά τα προσόντα φαίνεται να τα διαθέτει ο ΛΕΩΝ . Αν δεν έχετε αντίρρηση προτείνω να ψηφίσουμε αυτόν για βασιλιά.

Διασκευασμένο απόσπασμα από το έργο *Λέων Α΄ Βασιλιάς της ζούγκλα*.

Βασίλης Μπουντούρης

σ.σ.27-30

Λύσεις

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Το λιοντάρι πιστεύει ότι είναι ο καταλληλότερος βασιλιάς γιατί είναι ο δυνατότερος από όλους.	+	
Ο λαγός θεωρεί τον εαυτό του τον καταλληλότερο βασιλιά επειδή είναι ο πιο έξυπνος και καταφέρνει να επιβιώσει παρόλο που είναι ο πιο αδύνατος	+	
Η αλεπού κοροϊδεύει το λαγό επειδή είναι αδύνατος		+
Ο σκύλος συμφωνεί ότι βασιλιάς πρέπει να είναι ο πιο έξυπνος και γι' αυτό υποστηρίζει την υποψηφιότητά του λαγού		+
Ο σκύλος πιστεύει ότι ο άνθρωπος τον επέλεξε για φύλακά του επειδή είναι το πιο έξυπνο ζώο.	+	
Ο λύκος ρωτάει στο σκύλο γιατί έχει το λουρί στο λαιμό του επειδή το βλέπει για πρώτη φορά		+
Η αλεπού προβάλλει τον εαυτό της για βασίλισσα επειδή είναι το πιο όμορφο ζώο από όλα		+
Ο γάτος καταγγέλλει τη στάση της αλεπούς να υποστηρίζει την υποψηφιότητα του λιονταριού για βασιλιά	+	
Ο γάτος επιμένει ότι ο ίδιος είναι ο καταλληλότερος βασιλιάς		+
Ο ελέφαντας αποφασίζει ότι βασιλιάς πρέπει να γίνει το λιοντάρι		+